

A városi tanács a Nagyerdő rekonstrukciójával kapcsolatban a múltban komoly erőfeszítéseket tett, amit igazol az a tény is, hogy a belső park felújítására hektáronként közel kétszázezer forintot áldozott.

A parkosítási munkálatok kivitelezésében az elmúlt évtized alatt a volt Hajdúsági Állami Erdőgazdaság is (a városi kertészettel egyetemben) komoly feladatokat vállalt, noha az egyre inkább iparosodó városban igen nehéz volt elegendő munkaerőhöz jutnia.

Az eddig elért eredmények és a jövő lehetőségei is biztatóak számunkra. Mi, akik jelen voltunk az újjáéledő Nagyerdő születésénél — jóllehet nem leszünk tanúi a végleges beteljesülésnek — megnyugvással vehetjük tudomásul, hogy a század végére egy, városunk lakóinak üdülési és esztétikai igényét minden tekintetben kielégítő, korszerű Nagyerdőre számíthatunk.

Ботоси Г.: ДЕБРЕЦЕН И НАДЪЭРДЁ.

Для Дебрецена, имеющего довольно суровые условия, с точки зрения создания зеленого пояса очень большое значение имеет территория для отдыха Надъэрдё. Восстановление, реконструкция находящегося преимущественно в расстроенном состоянии порослевого леса дуба черешчатого вызывает большую заботу. Реконструируемая территория подразделяется на три части: внутренний парк, наружный парковый пояс и территория леса, имеющая здравоохранительное значение. К ним приурочиваются необходимые и возможные мероприятия.

Botos, G.: THE CITY OF DEBRECEN AND ITS GREEN-BELT, THE NAGYERDŐ

For the city of Debrecen, which is very poorly provided with green-belts, the Nagyerdő is a very important recreational area. It is, however, mainly a perishing pedunculate oak coppice wood, the reforestation and reconstruction of which causes very great problems. It is planned to reconstruct the whole area in three parts: the inner and the outer park, and the recreational forest area. The measures to be taken are fitted to the special requirements of these parts, harmonizing the demands and the financial possibilities.

Alföldi és völgyi városok zöldövezeti tervezése

HALÁSZ TIBOR

Városaink állandóan növekednek, fejlődnek, az urbanizáció folyamatát nem lehet megállítani. A jövő évszázad elejére a városlakók előreláthatólag Magyarország lakosságának 80%-át teszik majd ki. A fák lassan növekednek, a mostani telepítések tehát már ezeknek a megnövekedett városoknak a lakóit fogják szolgálni.

Az erdők, fásítások csak akkor tudják maradéktalanul kifejteni hatásukat, ha gondos, körültekintő tervezés, a meteorológiai, domborzati stb. viszonyok figyelembevétele, megfelelő fafajok, elegyarány megválasztása, az összes körülmények mélyreható vizsgálata előzi meg a telepítést. Szükség van a városra és környékére készített különféle tervek ismeretére, mert csak így kerülhetők el a párhuzamos, vagy esetleg ellentétes tervezések. Ezt a feladatot erdőgazdasági keretek között szinte lehetetlen elvégezni, ezért külön szerv, az Erdőrendezőségek Műszaki Irodájának Fásítási Tervező Osztálya foglalkozik a városok zöldövezeti terveinek elkészítésével.

Magam hatodik éve dolgozom a zöldövezeti tervezésben és munkám során az országot járva, sok problémával találkoztam. Ezért is tartom fontosnak, hogy kivitelező szakembereink részletesebben megismerjék a tervezés folyamatát és a zöldövezet kialakításának szempontjait. Ezt a célt szolgálja ez az írás is.

A természeti adottságok (domborzat, vízfelületek stb.) nagy hatással vannak a városok kialakulására, meghatározzák a város alaprajzát, fejlődési irányát, jellegét. A városépítésszek négy alaptípust különítenek el. Ezek a következők: semleges terepen — nagy vízfelület mentén — folyóparton — és emelkedő tere-

pen, hegy lábánál kialakult városok. A zöldövezeti tervezéseket is e típusok szerint csoportosítjuk. Munkánk során olyan városok zöldövezeti terveit is elkészítettük, amelyek eltérő jellegüknél fogva nem sorolhatók a fenti típusokba. Ezek szűk völgyekbe települt bányászvárosok, melyeket *Héder Sándor* találóan „völgyi városoknak” nevezett el.

A tervezések során leggyakrabban semleges terepen elhelyezkedő városokkal találkozunk, hiszen alföldi városaink zöme ide sorolható. A völgyi városok nem annyira gyakoriságuk, inkább különleges adottságaik miatt emelhetők ki. A továbbiakban e két várostípus zöldövezeti tervezésével foglalkozom.

A tervezés megkezdése előtt minden esetben vizsgálatot kell végezni, amelynek a következő szempontokra kell kiterjednie:

- a meteorológiai viszonyok (uralkodó szélirány és helyi széljárások, szél-erősség, hő- és csapadékviszonyok, stb) megismerése;
- a levegőszennyező góccok (üzemek, forgalom, porforrások stb.) feltárása;
- a domborzat, kitettség, talaj és alapkőzet részletes vizsgálata;
- a meglévő erdők, zöldterületek, vízfelületek felmérése;
- a mezőgazdasági viszonyok alapos tanulmányozása;
- a város terjeszkedési irányának meghatározása építészeti, városrendezési tervek alapján;
- a várható lakosságnövekedés és a város jövőbeni fejlődési ütemének ismerete;
- az üdülési lehetőségek és igények felmérése.

E szempontok szerint csoportosítva nézzük meg, hogy az alföldi és a völgyi városok viszonylatában milyen feladatok várnak a zöldövezet tervezőjére.

Alföldi városok

A történelmi városmagok nagy része a honfoglalás után alakult ki. A földművelés elterjedésével megindult a fák kiirtása, főleg a városok környékén. A XVIII. században készült térképeken jól látható az erdők visszaszorulása. Az erdők hiánya következtében gyakrivá váltak a por- és homokviharak, a városlakókat nem védte semmi az erős szelek és a tűző napsütés ellen. A múlt században megindult alföldfásítás már sok helyen a városok számára is előnyös volt, de alapvetően nem oldotta meg a problémát. 1966-ban készült az első olyan zöldövezeti terv Kecskemét számára, amelynek célja a városklíma megjavítása volt, a városlakók egészségének védelme. Azóta 11 alföldi város zöldövezeti terve készült el (1. táblázat). Jelenleg Nyíregyháza és Debrecen zöldövezeti vizsgálata folyik.

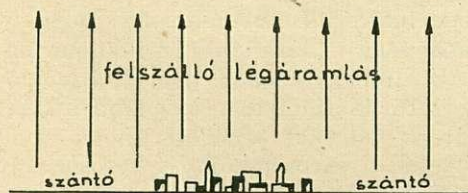
Alföldi városainknál nagyon fontos az uralkodó szélirány megállapítása. Kecskeméten például a por- és homokszállító északnyugati szelet kellett többszörös sávrendszer kialakításával megfékezni. Általános tapasztalat, hogy több keskeny sáv jobban megtöri a szél erejét, mint egy szélesebb. Ennek az az oka, hogy a keskenyebb sávok között turbulencia keletkezik, csökken a szél sebessége és lerakódnak az általa szállított szennyező anyagok. Nagyon kedvezőtlen a városra nézve, ha az ipartelepeket a veszélyes szélirány felőli oldalra telepítik. Hiába terveznek védősávokat az üzemek és a lakóterületek közé, az egyszerű védősáv az előbb említett okok miatt nem tudja útját állni a levegőszennyeződésnek. Új városrendezési terveink már figyelemmel vannak erre és az ipari területeket a városnak az uralkodó széliránnyal ellentétes oldalára tervezik (Kecskemét, Debrecen).

A Fásítástervezési Osztály által az alföldi és völgyi városok számára tervezett zöldövezeti fásítások kimutatása

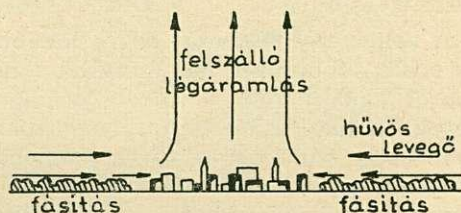
Város	Terv-készítés éve	Város területe ha	Meglevő erdő, fásítás ha	%	Tervezett fásítás ha	Együtt %
<i>Alföldi városok</i>						
Békéscsaba	1968	17,660	104	1,0	530	3,9
Cegléd	1969	24,500	1,036	2,5	234	3,0
Csongrád	1969	11,566	550	4,8	201	6,5
Hajduszoboszló	1968	23,658	495	2,1	188	2,9
Karcag	1967	38,684	665	1,7	169	2,2
Kiskúnfélegyháza	1968	25,385	700	2,8	816	6,0
Kiskúnhalas	1967	31,220	2,117	7,0	185	7,4
Kisújszállás	1967	20,307	543	3,5	74	3,9
Kecskemét	1966	7,585	862	11,4	130	
Nagykőrös	1967	22,618	4,072	18,0	97	18,4
Orosháza	1968	19,416	86	0,5	721	3,7
Szentes	1969	38,181	747	2,0	414	3,0
					3,759	
<i>Völgyi városok</i>						
Komló	1968	7,344	3,650	50,0	390	55,0
Ózd	1968	9,782	3,818	39,0	808	47,5
Salgótarján	1965	7,807	2,534	32,5	389	37,1
					1,557	

A sík területen fekvő városok helyi légmozgásának vizsgálata nagyon jelentős következtetés levonására készített. Az 1. ábrán látható a nappali légmozgás fátlan városkörnyék esetén. Szélcsendes időben nem tud a város a levegőszennyeződéstől megszabadulni, mert a környező mezőgazdasági területek napközben legalább annyira felmelegednek, s emiatt a belterület felszálló levegőjét a környezet nem tudja hűvösebb levegővel pótolni. Szinte elviselhetetlenül fulasztó az a fülledt meleg, amely szélcsendes nyári napon Kecskemét vagy Nagy-kőrös utcáiban érezhető. De mi történik akkor, ha a város környékére erdőket telepítünk? (2. ábra) Ebben az esetben a belterületről felszálló meleg levegőtömegek helyét a környező erdőkből odatóduló hűvös erdei levegő váltja fel, s a városklíma kellemessé válik. A hűvös levegő beáramlását az összekötő zöldövek — mint légfolyosók — kialakításával segíthetjük elő. Ilyen „légfolyosó” alakítható ki Szentesen a Kurca patak mentén.

Alföldi városainkban a zöldövezet kialakításának jelentős szerepe van a homok- és por megkötésében. A kisterületű szőlő- és gyümölcsösök helyét egyre

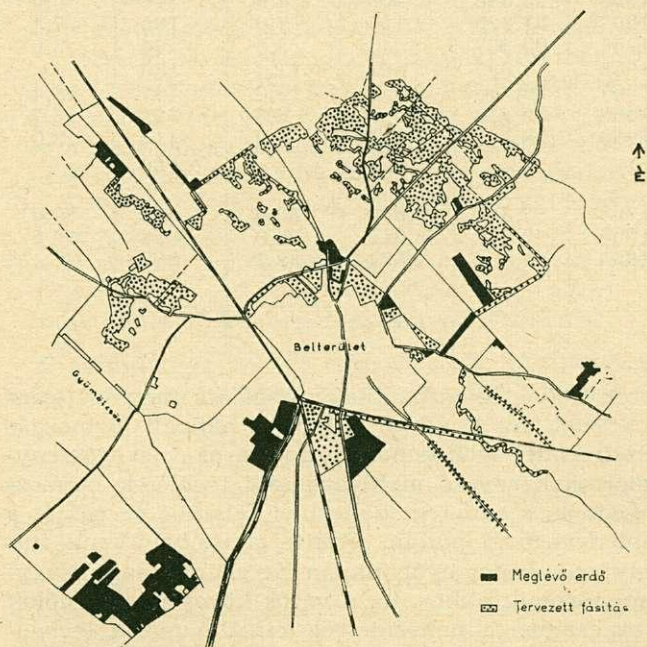
1. ábra. Fátlan környékű alföldi város nappali légmozgása

2. ábra. Fásított környékű alföldi város nappali légmozgása

inkább felváltják a nagyüzemi szőlő- és gyümölcsparcellák. Eltűnt a dűlőutak mentén húzódó fasorok zöme is. Semmi nem állja útját a szélnek, szabadon száll a homok, a por a város felé. A szél mérséklése, a homok, a por megkötése csak növényzettel lehetséges. A nagyüzemi táblák erre nem képesek, erdőket, erdősávokat, fasorokat kell telepíteni az alföldi városok körül.

A tervezés során a város határát bejárva elsősorban a mezőgazdaságilag nem, vagy csak kevéssé hasznosítható területeket jelöljük ki fásításra. Ezeket a fásítandó legelőket, szántókat a térképre felhordva egy „mozaikot” kapunk. A tervezőnek ezeket a foltokat kell erdősávokkal, fasorokkal úgy összekötni, egybefűzni, hogy azok egységes zöldövezetté váljanak. *Bodnár Zoltán* kollégám Kiskunfélegyháza határában a legelővédő fásítások és a rossz szikes és homokos

3. ábra. Kiskunfélegyháza zöldövezeti tervvázlata

területek összekapcsolásával alakította ki az összefüggő külső zöldövet (3. ábra). Másutt a szőlő- és gyümölcssterületeknek a zöldövezetbe való bevonása teremti meg a kapcsolatot. A belső zöldöv kialakítását a belterület határán szinte mindenütt megtalálható anyaggyödrök, elhagyott homokbányák befásítása segíti elő. Az összekötő zöldsávok szerepét betöltő dűlőfásítások számát a jövőben feltétlenül növelni kell. Széles erdősávok helyett inkább keskeny erdősávok telepítését javasoljuk.

A zöldövezeti tervezés egyre inkább előtérbe kerülő követelménye, hogy — az erdők többirányú hasznosítását figyelembevéve — kiránduló és üdülőterületekről gondoskodjon a városok számára. Az Alföldön jelenleg gyérek a lehetőségek. Az üdülést biztosító folyópartok, gyógyfürdők általában távolabb fekszenek, ezért szükséges a város közelében olyan helyeket kijelölni, ahová rövid idő alatt eljutva kellemes környezetbe kerülhet a város lakója. A városok egy részének van ilyen üdülő-, pihenőhelye. (Nyíregyháza—Sóstó, Debrecen—Nagyerdő), de sok város lakói csak távolabb, 20—30 kilométerre találnak olyan helyet, ahol hétfégi üdülési igényeiket kielégíthetik.

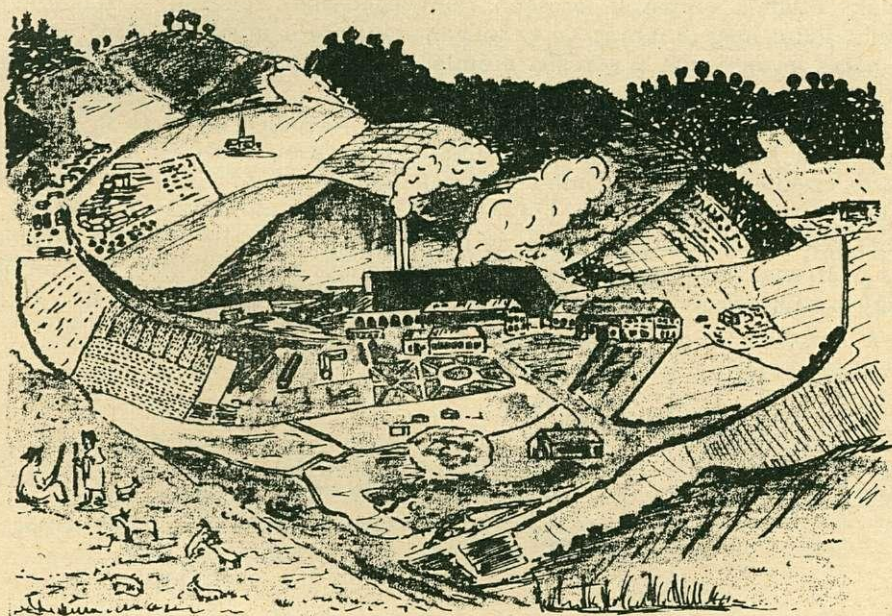
A tervezett fásítások egy részét úgy kell telepíteni, hogy később ilyen célra felhasználhatók legyenek. Jó példa erre Hódmezővásárhely, ahol a város határában 15 éve telepített gazdasági erdők parkerdő-átalakítási tervét készítjük el. A 75 hektáros területen olyan fafajösszetételű erdőt telepítettek, amely kiválóan alkalmas parkerdő céljára. Orosházán a Gyopárosfürdő mellett kezdték meg ebben az évben egy olyan — általunk tervezett — parkerdő telepítését, amely az erdő többirányú hasznosítását helyezi előtérbe. Madárvédelmi, méhészeti és gyógynövény bemutató, játszótér és pihenőhelyek egyaránt megtalálhatók majd ezen a mintegy 28 hektáros területen.

Völgyi városok

Iparvidékeink elsősorban olyan helyeken alakultak ki, ahol közeli energiaforrás állt rendelkezésre. Így elsősorban a szénbányák környékén levő kisebb települések egy része indult fejlődésnek. Ózdon 1845-ben alakult meg a Gömöri Vasművelő Egyesület, amelynek vasgyárából az Ózdi Kohászati Üzemek hatalmas ipartelepe nőtt ki. A korabeli rajz másolata (4. ábra) jól mutatja, hogy 125 éve az ózdi vasgyár körül szántóföldek, legelők terültek el, és csak kis bányászfaluk húzódtak meg a völgyek alján. Ezek az apró települések később egyesültek, megnövekedtek és várossá fejlődtek, de az ipartelepek közébekeleődtek, s a domborzati viszonyok miatt a város csak hosszirányban tudott terjeszkedni.

Az ilyen szűk völgyekben kedvezőtlen helyi klíma alakul ki, a városlakók egészségtelen életkörülmények között élnek. Szükséges tehát a zöldövezet, de ezt másképpen kell kialakítani, mint az alföldi városok körül.

Völgyi városainkban a helyi légmozgások iránya sem ismerhető fel olyan világosan, mint sík terepen. Az uralkodó szélirány itt alárendelt szerepet játszik,

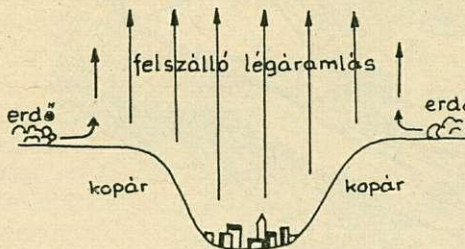
4. ábra. Egykorú rajz másolata a régi ózdi vasgyárról

gerincek jelentősen eltéríthetik. Ózdon a három fő völgy szélkaput alkot s ezek a völgyek annyira megváltoztatják a szélirányt, hogy a Kohászati Üzemekből származó ülepedő por mennyisége az uralkodó északi szélnek északkeletre való fordulása miatt a Kertvárosban és Sajóvárkonyban a legnagyobb.

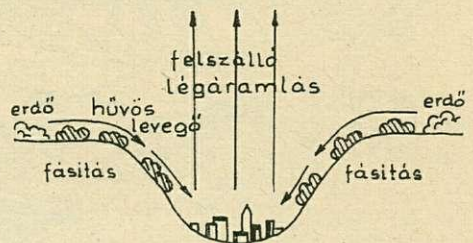
Hasonló a helyzet a többi völgyi városban is. A városrendezési tervek készítésekor és a zöldövezet kialakítása során a helyi szelek ismerete nagyon lényeges, különösen a légszennyeződések szempontjából. Ha Komlón a város terveinek készítésekor ezt a tényezőt is számításba vették volna, nem állt volna elő az az állapot, hogy a város nagy részén nem lehet az udvaron ruhát szárítani a nagymennyiségű hulló por és korom miatt. Ózdon sem lenne szükség arra, hogy az egész kertvárost szanálják, mert lakói sorra elköltöznének az elviselhetetlen por-szennyeződés miatt és egyre több ház marad üresen, gazdátlanul.

Fásítani kell, hogy megfékezzük a völgyekben felgyorsuló szeleket, erdőket kell telepíteni, hogy megszűrjük a levegőt. De a tervezéskor óvatosan és körültekintően járjunk el. Ózdon például a következő probléma előtt állottam. A város keskeny völgyekben terül el, ezek a völgyek szélfolyosót képezve felgyorsítják a légáramlást, ezáltal erős, káros széljárás alakul ki. Kézenfekvő lenne a völgyek végeit sűrű fásítással lezárva a szél erejét csökkenteni. Ekkor azonban szintén kedvezőtlen helyzet alakulhatna ki: a füstös, szennyezett levegő megszorulna a völgyekben elhelyezkedő lakó- és ipartelepek felett. Ezért a következőképpen jártam el: a völgyek aljára, a város végén laza, ligetes fásításokat terveztem, hogy csökkentsék a szél erejét, sebességét, de levegőturbulenciát okozva, a szennyeződések kicsapódását is elősegítsék, emellett mint pihenést, sportolást szolgáló ligetek, parkok, a dolgozók egészségét, felüdülését közvetlenül is szolgálják.

Hogyan változik a helyi klíma völgyi városainkban szélcsend esetén? Nappal a lakott területek felett felszálló légáramlás alakul ki. Ha a környező domboldalak fátlanok, kopárok, erősebb felmelegedéskor felettük is felszálló légáramlás indul meg (5. ábra), és ez megakadályozza a távolabb fekvő erdők hűvös, párás levegőjének a városba áramlását. Nagyon jól érzékelhető ez a helyzet Ózdon. A város körül van véve erdőségekkel, a környező kopár domboldalak azonban szinte szigetelő falat képeznek a település körül és így az erdők nem tudják kifejteni kedvező hatásukat. Zöldövezeti tervünk lényeges részét képezte ezeknek a kopár domboldalnak fásításra való előírása. Ha a domboldalak erdők borítják, a 6. ábrán látható helyzet alakul ki. A távolabbi erdőkől érkező légtömegeket ezek az erdők szinte levezetik a város területére. Itt is óvatosnak kell azonban lennie a tervezőnek, mert a tömör, zárt erdők az amúgyis szűk völgyeket még keskenyebbé tennék és ezáltal a levegő megszo-

5. ábra. Fátlan környékű völgyi város helyi légmozgása

6. ábra. Fásított környékű völgyi város helyi légmozgása

mulását, ködök képződését idézhetné elő. Salgótarján jó példa erre: a keskeny völgyet gyakran szinte tóyszerűen elterülő füstköd lepi el és ilyenkor még a lélegzés is nehezzé válik az ottlakók számára. Ezért a domboldalakat ligetesen, célszerű befásítani. Gyümölcsös foltok is nagyon jól alkalmazhatók a zöldterület fellazítására.

Ózdon az idők során az ipartelep teljesen a lakótelepülések közé ékelődött és ma már az a veszélyes helyzet áll fenn, hogy a város magjában levő üzem füstje bármilyen szélirány mellett valamelyik városrészt mindenképpen szennyezi. A zöldövezet kialakításával ezért csak a távolabbi városrészek védelmét lehet biztosítani. Völgyi városaink zöme sajnos ilyen kedvezőtlen helyzetben van. A városrendező építészek úgy próbálnak segíteni a gondokon, hogy az új lakótelepeket távolabb, a környező völgyekben tervezik. Ezeket a városrészeket már meg lehet védeni.

Egy másik megoldási lehetőség, ha a légszennyező góccokat telepítik a város-tól távolabb eső helyekre. Salgótarjánban a városi fűtés okozta légszennyeződés csökkentésére központi hőerőművet állítottak üzembe. Az új hőerőművet a várostól messzebb, a zagyvarónai völgyben építették fel, a szélviszonyokat is figyelembe véve.

A salak- és meddőhányók a levegő szennyezése mellett esztétikailag is rontják a városok képét. Komlón a város közepét „díszíti” egy hatalmas salakhányó, Salgótarjánban a Hőerőmű hányója látható szinte az egész városból. Ózdon viszont a Kohászati Üzem salakhányóját előrelátóan egy mellékvölgybe telepítették.

Ránk, erdészekre vár a feladat, hogy ezeket a hányókat, befásítsuk, eltakarjuk, megkössük. Külföldön és hazánkban is kutatják, keresik azokat a fa és cserjefajokat, amelyek a terméketlen salak- és meddőhányókon is növekedni képesek. A termőtalaj ráhordás olyan költséges, hogy hazánkban csak a legritkább esetben alkalmazzák. A hányók nagy részénél évekig tart, amíg kiégnek, csak ezután kezdhető meg a fásítás. Gyakran azonban káros kénvegyületek keletkeznek, amelyek megölik a gyökérzetet. A telepítés előtt ezért részletes kémiai vizsgálatra van szükség.

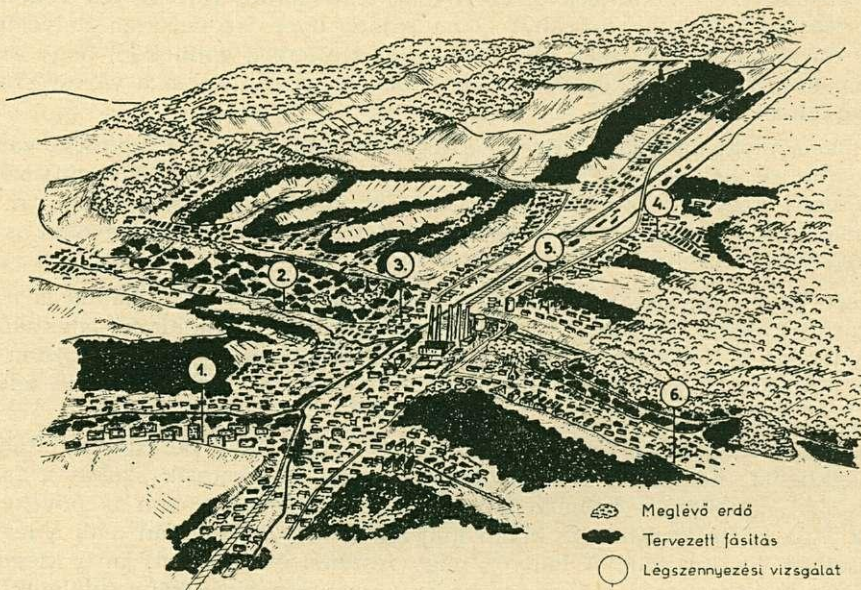
Domb- és hegyvidéken az erózió elleni védelem is zöldövezeti feladat. A völgyi városokat körülvevő domboldalak szinte kivétel nélkül erodáltak. Régen erdők álltak rajtuk, ezek kipusztítása után rendszerint szántóként hasznosították őket, majd legelőkké váltak. Ma már sok helyen annyira elkopárosodtak, hogy legelőnek sem alkalmasak. A vízmosások egyre mélyülnek, nagyobb záporok után egyik-másik város csatornáit hordalék zárja el. Nem szoltam még arról a sivár látványról, amelyet ezek a kopár oldalak nyújtanak. Ezeket a területeket csak fásítással lehet eltakarni, az eróziót megfékezni. Az erdész feladata itt nagyon nehéz. Sok helyen már az anyaközet is előbukkant, a talaj a völgybe vándorolt.

Városaink egy részében a mezőgazdasági területek kezelői hevesen harcolnak az olyan legelőkért is, amelyek gazdaságosan nem hasznosíthatók. Emiatt Ózdon a zöldövezet kialakításának első ütemeként a legelőnek használt domboldaloknak csak a felső harmadára és a gerinceken tudtam fásításokat tervezni. Külön probléma, hogyan védjük meg ezeket a telepítéseket a legelő állatok károsításától.

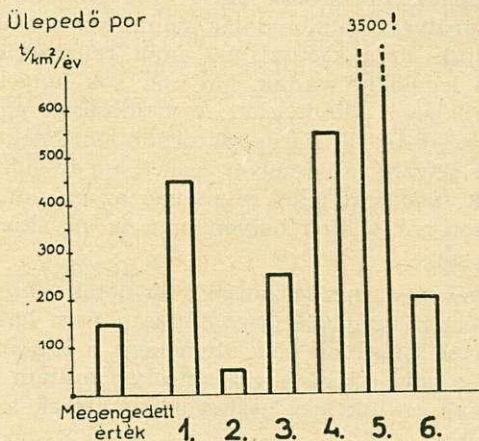
A 7. ábrán látható, hogy fásítások tervezésekor az erózió elleni védelem milyen lényeges szempont volt Ózdon. A legelőket körülvevő erdősávok csak rész-

leges védelmet adnak, az ideális állapothoz az kell, hogy a környező kopár domboldalakat mindenütt erdők borítsák.

A völgyi városok környékén szinte mindenütt nagyobb erdőségek találhatóak. Ezek többnyire jobb minőségű domb- és hegyvidéki erdők, de a várostól távol fekszenek. A tervező feladata, hogy ezeket az erdőket közelebb hozza a városhoz, összeköttetést teremtsen a belső zöldterületek és a jelenleg csak tájlehatároló szerepet betöltő erdők között. Szintén Ózd példáján tudom bemutatni (7. ábra), hogy a távolabbi erdők és a város között fásításokkal teremtettük meg

7. ábra. Ózd távlati képe a tervezett fásításokkal és a légszennyezési vizsgálatok felvételi helyeivel

8. ábra. Az ülepedő por mennyisége Ózd városában a 7. ábrán feltüntetett vizsgálati helyeken

a kapcsolatot. Salgótarjánban az erdők a belterületig nyúlnak, de zömmel rosszminőségű akácok, ezért a zöldövezeti tervben javaslatot tettünk átalakításukra.

Völgyi városaink körül szinte mindenütt található olyan erdők, amelyek ki-elégíthetik a város lakóinak pihenési, üdülési igényeit. A megközelítés nehézségein rendszerint minimális feltárással segíteni lehet. A völgyi városok esetében eddig nem foglalkoztunk üdülő- és parkerdő feltárás tervezésével, de a jövőben elkerülhetetlen lesz, hogy ilyen munkát is végezzünk.

*

Járási jogú városaink nagy része már rendelkezik olyan zöldövezeti tervvel, amely hosszabb időszakra megszabja a fásítási feladatokat. Országszerte egyre több helyen felismerik, hogy távlati tervek nélkül a fásítások nem tölthetik be azt a feladatot, amelyet elvárnak tőlük. Még hátra van annak felmérése, mennyi valósult meg 1964 óta az általunk készített zöldövezeti tervekből, de az országot járva örömmel látjuk, hogy egyre több helyen indult meg a munka. Az alföldi és völgyi városok részére készült zöldövezeti tervek összesítő adatait a táblázat tartalmazza.

Kivitelező szakembereink egyre jobban megértik e munka fontosságát és tanácsaikkal, helyi ismereteik átadásával segítenek a tervek elkészítésében. Nagy segítséget nyújtanak az erdőrendezőségek, erdőfelügyelőségek is. Szakembereink számontartják terveinket és városok körüli fásításokat csak e tervek alapján engednek kivitelezni.

A tervek elkészítésével munkánk nem fejeződik be. Ahol szükséges, művezetéssel, szaktanácsadással segítünk.

A zöldövezeti tervezés sok olyan problémát vet fel, melyek megoldása további kutatásokat igényel. Részletesebb vizsgálatok szükségesek a városok meteorológiai viszonyainak megismeréséhez. Füst- és gázkároknak ellenálló fafajok szelektálására van szükség. Megfelelő erdészeti módszereket kell kidolgozni a károsítások csökkentésére. A meddő- és salakhányók fásítása is további kutatásokat igényel. Nem ismerjük még eléggé a városlakók üdülési igényeit. Fel kell mérni a városkörnyéki erdőket a többoldalú hasznosítás szempontjából. Vizsgálat tárgyává kell tennünk azt is, hogyan kell erdeinket feltárni, berendezni, hogy a növekvő igényeknek a jövőben eleget tudjunk tenni.

Халас Т.: ПЛАНИРОВАНИЕ ЗЕЛЕННОГО ПОЯСА ВОКРУГ ГОРОДОВ, РАСПОЛОЖЕННЫХ В АЛЬФЕЛЬДЕ (РАВНИНЕ) И В ДОЛИНЕ.

Основной точкой зрения в планировании зеленого пояса — это принятие во внимание движение воздуха. Оно на различной местности разное. Можно наблюдать два главных типа: в городах, расположенных на равнине и в долине. Зелеными поясами нужно не только задерживать движение воздуха, но и направлять его.

Halász, T.: GREEN-BELT PLANNING OF THE TOWNS IN THE PLAINS AND IN VALLEYS

When planning the green-belts it is of high importance to take into account the local air currents. Depending on the terrain there might be great differences in this respect. Two main types of those currents can be observed in towns situated on the plains or in valleys. Green-belts have not only to resist, but also to turn away these currents.